

Barhøj Dyssetomt

Bondestenalder

Dysse

Dysse

1: Nutidens afgravede Barhøj repræsenterer kun en lille del af en oprindelig anseelig høj med en af bondestenalderens store stengrave på Møn.

Barhøj Dyssetomt

Dyssetomten Barhøj på Møn ligger markant og let synlig fra Grønsundvej lige vest for Store Damme. Højen er afgravet på alle sider i ældre tid og det tilbageværende 18 x 14 m. store og indtil 2,5 m. høje gravanlæg har sikkert oprindelig været betydelig større i stil med de øvrige storstensgrave, som Møn heldigvis stadig er så rig på.

Nutidens afgravede Barhøj repræsenterer kun en lille del af en oprindelig anseelig høj med en af bondestenalderens store stengrave på Møn.

Dyssen havde allerede sit nuværende udseende før 1880, hvor Nationalmuseet første gang beskriver stedet som en sløjfet høj med rester af et gravkammer. "Stenknive og Potter ere fundne og solgte" konstaterer beskrivelsen, så gravningen i højen har nok mest haft karakter af skattejagt.

Barhøj i dyrket mark set fra sydvest.

Så vi har desværre ikke i dag noget nærmere kendskab til hvad der blev fundet og hvor det befinder sig. Handel med oldsager var før Naturbeskyttelseslovens beskyttelse af fortidsminderne i 1937 almindeligt forekommende. En stor del af både Nationalmuseet og de lokale museers samlinger fra denne tid er faktisk opkøbt fra private. Nationalmuseet opkøbte for eksempel i 1908 en flintøkse fundet på marken ca. 375 m. syd for Barhøj.

Den afgravede højkerne set fra nord.

Ud fra hvad der i dag ses, kan det ikke afgøres om Barhøj indeholdt en dysse eller en jættestue. Når man står på højen ses kun enkelte jordfaste sten i højens overflade og vi ved ikke hvad højen stadig skjuler af fund og anlæg. Det kan kun afgøres gennem en arkæologisk udgravning.

Udsigten fra Barhøj mod Grønsundvej nord for højen.

Omridset af den oprindelige høj ses dog stadig som en svag cirkulær forhøjning af ca. 25 m. i diameter omkring højen. Så det har været et markant stort anlæg, hvoraf det ser ud til at nutidens høj repræsenterer den centrale højkerne.

Jordfaste sten ses spredt i højen.

Da Barhøj-dyssen i bondestenalderen for omkring 5.500 år siden blev opbygget stod havet omkring 1 m. højere end i dag. Det betyder, at de lavtliggende enge vest for højen mod Grønsund, Letten og Bogø

dengang var under vand. Havet lå således dengang kun omkring 700 m. sydvest for Barhøj. Fredningen af Barhøj i 1945 sikrer at dette vigtige landskabelement også kan opleves i fremtiden.

Udsigt mod vest og Letten med Bogø i baggrunden.

2: Barhøj i dyrket mark set fra sydvest.

3: Den afgravede højerne set fra nord.

4: Udsigten fra Barhøj mod Grønsundvej nord for højen.

5: Jordfaste sten ses spredt i højen.

Adgang

Jættestuetomten Barhøj ligger ved Store Damme på Møn tæt ud til Grønsundvej (landevej 287), kun ca. 50 m. fra hvor Fanefjordgade møder Grønsundvej og leder ind til til Store Damme.

Faciliteter

Ingen

Afstand til fortidsminde

50 m.

Særlige forhold

Der er ikke adgang til selve højen, men den ses tydeligt fra vejen.

Relateret litteratur

Danmarkshistorien bind 1-2, Stenalderen - - (*Sesam, 1981-84*)

Klekkendehøj og Jordehøj - restaureringer og undersøgelser 1985-1990 - *Torben Dehn m.fl. (Nationalmuseet Skov- og Naturstyrelsen, 2000)*

Danmarks Oldtid, Stenalderen - *Johannes Brøndsted (Gyldendal, 1. udgave 1938-40)*

Stendysser - Arkitektur og funktion - *Palle Eriksen & Niels H. Andersen (Jysk Arkæologisk Selskab, 2014)*

Praktisk Information

ADRESSE

4792 Store Damme, Sjælland

EJERFORHOLD

Privatejet

GPS

54.913800, 12.142840

UTM

-